

PLONOWANIE WYBRANYCH ODMIAN PSZENICY OZIMEJ W PŁODOZMIANACH Z RÓŻNYM UDZIAŁEM ZBÓŻ W STRUKTURZE ZASIEWÓW

Janusz Smagacz

Rzeszów, 11-13.09.2017

Instytut Uprawy
Nawożenia i Gleboznawstwa

WSTĘP

Zwiększenie udziału zbóż w zasiewach i wynikająca stąd konieczność uprawy ich po sobie powoduje, że poszczególnym gatunkom trudno jest zapewnić odpowiednie stanowiska. Konsekwencją tego jest obniżka ich plonowania oraz spadek wydajności całych zmianowań.

Jednocześnie czynniki ekonomiczne i organizacyjne wymuszają wzrost areału uprawy pszenicy, która jest zbożem szczególnie wrażliwym na niekorzystne następstwo roślin. Należy również zakładać, że ten kierunek specjalizacji w produkcji roślinnej ma charakter trwały, a dodatkowo czynniki ekonomiczno-organizacyjne wymuszają specjalizację w produkcji. W związku z tym praktyka rolnicza ciągle będzie poszukiwać efektywnych ekonomicznie sposobów ograniczania spadków plonów w uproszczonych płodozmianach.

Cel badań: ocena produktywności niektórych odmian pszenicy ozimej wybranych z różnych grup wartości technologicznej wysiewanych w czterech płodozmianach z różnym udziałem zbóż (50-100%) w strukturze zasiewów.

Hipoteza badawcza: założono, że istnieją różnice odmianowe w reakcji tego gatunku na niekorzystny przedplon, co powinno przyczynić się do zwiększenia efektywności uprawy pszenicy w stanowiskach po zbożach.

Badania przeprowadzono w oparciu o ściśle, trwale doświadczenie płodozmianowe (założone jesienią 1969 r. w RZD IUNG w Grabowie) prowadzone polami wszystkich roślin równocześnie, w 4 powtórzeniach, gleba - kompleks żytni bardzo dobry.

A-50%	B-75%	C-75%	D-100%
ziemniak^{xx}	ziemniak^{xx}	bobik^{xx}	owies^{xx}
pszenica oz.	pszenica oz.	pszenica oz.	pszenica oz.
pastewne	owies	pszenżyto oz.	żyto
pszenica oz.	pszenica oz.	pszenica oz.	pszenica oz.

^{xx} – obornik w ilości 30 t/ha raz w rotacji

I seria badań (Lata 2001 – 2005)

Korweta - odmiana jakościowa (DANKO HR Choryń)

Rysa - odmiana chlebowa (MHR HBP Kraków)

Kris - odmiana chlebowa (PBI Monsanto GB)

Mewa - odmiana chlebowa (DANKO HR Choryń)

Mikula - odmiana paszowa (MHR HBP Kraków)

II seria badań (Lata 2006 – 2009)

Nutka - odmiana chlebowa (HR Strzelce)

Tonacja - odmiana chlebowa (HR Strzelce)

Rywalka - odmiana jakościowa (HR Strzelce)

Turnia - odmiana jakościowa (MHR-HBP Kraków)

Symfonia - odmiana pastewna (HR Strzelce)

III seria badań (Lata 2010, 2011, 2013, 2014)

Akteur - odmiana jakościowa (Deutsche Saatveredelung AG)

Muszelka - odmiana chlebowa (DANKO Hodowla Roślin)

Mulan - odmiana chlebowa (Nordsaat)

Meteor - odmiana chlebowa (Lantmaennen SW)

Satyna - odmiana paszowa (Małopolska Hodowla Roślin)

**Przeciętne spadki plonu ziarna odmian pszenicy
ozimej w zależności od przedplonu
(I seria badań)**

Odmiana	Przedplon			V (%)
	Ziemniak^{xx} =100	owies^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Korweta	5,72	-7,0	-20,0	32,3
Rysa	6,33	-7,4	-25,1	26,9
Kris	7,47	-12,8	-31,5	32,4
Mewa	6,50	-5,4	-19,4	23,1
Mikula	6,04	-4,7	-23,5	29,6
Średnio	6,41	-7,7	-24,2	28,9

Przeciętne spadki plonu ziarna odmian pszenicy ozimej w zależności przedplonu (II seria badań)

Odmiana	Przedplon			V (%)
	ziemniak ^{xx} =100	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	6,92	-6,6	-25,9	36,6
Tonacja	6,88	-4,9	-19,0	27,9
Rywalka	6,73	-7,1	-19,9	32,1
Turnia	6,93	-2,5	-18,8	27,7
Symfonia	7,07	-6,9	-29,6	36,6
Średnio	6,90	-5,6	-22,7	32,2

**Przeciętne spadki plonu ziarna odmian pszenicy
ozimej w zależności przedplonu
(III seria badań)**

Odmiana	Przedplon			V (%)
	ziemniak^{xx} =100	owies^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Akteur	7,50b	-8,8	-26,1	33,7
Muszelka	8,47a	-13,5	-27,6	28,2
Mulan	7,25b	-6,1	-15,2	30,1
Meteor	8,33a	-14,8	-28,4	29,2
Satyna	8,12a	-12,4	-23,4	32,4
Średnio	7,93	-11,2	-24,3	30,7

Średnie plony ziarna odmian pszenicy ozimej w zależności od stanowiska w zmianowaniu (lata 2006-2009)

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	6,92 ^a	6,46 ^a	5,12 ^{ab}	6,17 ^a
Tonacja	6,88 ^a	6,54 ^a	5,58 ^b	6,33 ^a
Rywalka	6,73 ^a	6,25 ^a	5,39 ^{ab}	6,12 ^a
Turnia	6,93 ^a	6,76 ^a	5,63 ^b	6,44 ^a
Symfonia	7,07 ^a	6,58 ^a	4,98 ^a	6,21 ^a
Średnio	6,90 ^a	6,52 ^b	5,34 ^c	6,25

**Obsada kłosów (szt./m²) odmian pszenicy ozimej
w zależności od stanowiska
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	504 ^a	495 ^a	439 ^a	479 ^{ab}
Tonacja	530 ^a	495 ^a	454 ^a	493 ^b
Rywalka	519 ^a	487 ^a	453 ^a	486 ^{ab}
Turnia	522 ^a	488 ^a	458 ^a	489 ^b
Symfonia	507 ^a	456 ^a	410 ^a	458 ^a
Średnio	516 ^a	484 ^b	443 ^c	481

**Masa tysiąca ziaren (g) odmian pszenicy ozimej
w zależności od stanowiska
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	44,3 ^a	44,8 ^a	41,4 ^a	43,5 ^{ab}
Tonacja	48,8 ^b	46,9 ^b	44,5 ^b	46,7 ^c
Rywalka	46,2 ^a	44,7 ^a	42,1 ^a	44,3 ^b
Turnia	48,5 ^b	47,0 ^b	44,1 ^b	46,5 ^c
Symfonia	44,3 ^a	44,5 ^a	40,9 ^a	43,2 ^a
Średnio	46,4 ^a	45,6 ^b	42,6 ^c	44,9

Ciężar hektolitra (kg/hl) odmian pszenicy ozimej w zależności od stanowiska (lata 2006-2009)

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	75,7 ^a	75,9 ^{ab}	72,8 ^a	74,8 ^a
Tonacja	77,1 ^b	77,3 ^b	74,6 ^b	76,3 ^b
Rywalka	77,2 ^b	76,8 ^b	75,6 ^{bc}	76,5 ^b
Turnia	76,8 ^{ab}	77,2 ^b	75,2 ^{bc}	76,4 ^b
Symfonia	75,3 ^a	75,0 ^a	73,4 ^{ab}	74,6 ^a
Średnio	76,4 ^a	76,4 ^a	74,3 ^b	75,7

Zawartość glutenu (%) w mące pochodzącej z odmian pszenicy ozimej w zależności od stanowiska (lata 2006-2009)

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	Ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	30,8 ^a	30,9 ^a	30,8 ^a	30,8 ^a
Tonacja	31,4 ^a	32,1 ^a	30,4 ^a	31,3 ^a
Rywalka	32,0 ^a	31,8 ^a	31,2 ^a	31,7 ^a
Turnia	33,1 ^a	31,1 ^a	30,2 ^a	31,4 ^a
Symfonia	30,4 ^a	31,2 ^a	31,8 ^a	31,2 ^a
Średnio	31,5^a	31,4^a	30,9^a	31,3

Zawartość białka (%) w ziarnie odmian pszenicy ozimej w zależności od stanowiska (lata 2006-2009)

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	12,6 ^a	12,2 ^a	12,3 ^a	12,4 ^a
Tonacja	13,1 ^b	12,8 ^b	12,6 ^a	12,9 ^{ab}
Rywalka	13,4 ^b	13,1 ^b	12,8 ^b	13,1 ^b
Turnia	13,3 ^b	12,9 ^b	12,6 ^a	12,9 ^{ab}
Symfonia	12,5 ^a	12,2 ^a	12,7 ^a	12,5 ^a
Średnio	13,0	12,7	12,6	12,8

**Indeksy porażenia korzeni (%) odmian pszenicy
ozimej po różnych przedplonach
Faza strzelania w źdźbło (BBCH 32-37)
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	1,1 ^a	2,1 ^a	9,4 ^b	4,2 ^b
Tonacja	1,8 ^a	1,3 ^a	9,0 ^{ab}	4,0 ^a
Rywalka	1,0 ^a	0,9 ^a	7,0 ^a	3,0 ^a
Turnia	1,5 ^a	1,9 ^a	7,1 ^{ab}	3,5 ^a
Symfonia	0,9 ^a	1,6 ^a	8,8 ^{ab}	3,8 ^b
Średnio	1,3 ^a	1,6 ^a	8,3 ^b	3,7

**Indeksy porażenia korzeni (%) odmian pszenicy
ozimej po różnych przedplonach
Faza dojrzałości mleczno-woskowej (BBCH 75-83)
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	4,0 ^a	4,0 ^a	24,0 ^b	11,2 ^a
Tonacja	3,1 ^a	2,8 ^a	22,7 ^{ab}	7,7 ^a
Rywalka	2,9 ^a	3,8 ^a	17,1 ^a	7,0 ^a
Turnia	3,3 ^a	3,8 ^a	21,1 ^{ab}	8,6 ^a
Symfonia	3,3 ^a	4,8 ^a	23,8 ^b	12,2 ^a
Średnio	3,3 ^a	3,8 ^a	21,7 ^b	9,4

**Indeksy porażenia pędów (%) odmian pszenicy
ozimej po różnych przedplonach
Faza strzelania w źdźbło (BBCH 32-37)
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak^{xx} (A)	owies^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	10,0^a	10,0^a	9,6^a	9,8^b
Tonacja	6,8^a	6,7^a	8,8^a	7,4^a
Rywalka	8,7^a	8,7^a	7,3^a	8,2^{ab}
Turnia	9,5^a	10,1^a	11,3^a	10,3^b
Symfonia	7,5^a	12,1^a	8,8^a	9,5^{ab}
Średnio	8,5^a	9,5^a	9,2^a	9,1

**Indeksy porażenia pędów (%) odmian pszenicy
ozimej po różnych przedplonach
Faza dojrzałości mleczno-woskowej (BBCH 75-83)
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak^{xx} (A)	owies^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	35,9^a	41,0^a	45,1^a	40,7^a
Tonacja	40,5^a	40,7^a	45,7^a	42,3^a
Rywalka	42,0^a	42,2^a	43,8^a	42,7^a
Turnia	42,1^a	41,3^a	48,6^a	44,0^a
Symfonia	39,1^a	43,7^a	45,8^a	44,9^a
Średnio	39,9^a	41,8^a	45,8^a	42,9

**Wartości SPAD dla odmian pszenicy ozimej
po różnych przedplonach
Faza strzelania w źdźbło (BBCH 32-37)
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	616 ^{ab}	571 ^{ab}	546 ^a	578 ^a
Tonacja	648 ^b	608 ^b	588 ^b	615 ^b
Rywalka	633 ^b	597 ^b	570 ^{ab}	600 ^b
Turnia	651 ^b	604 ^b	578 ^{ab}	611 ^b
Symfonia	590 ^a	552 ^a	540 ^a	561 ^a
Średnio	628 ^a	586 ^b	564 ^c	593

**Wartości SPAD dla odmian pszenicy ozimej
po różnych przedplonach
Faza kłoszenia (BBCH 57-59)
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	725 ^a	700 ^b	678 ^{ab}	701 ^c
Tonacja	680 ^a	671 ^{ab}	663 ^{ab}	671 ^a
Rywalka	656 ^a	652 ^a	652 ^a	653 ^a
Turnia	688 ^a	672 ^{ab}	664 ^{ab}	675 ^{ab}
Symfonia	682 ^a	676 ^{ab}	691 ^b	683 ^{bc}
Średnio	686 ^a	674 ^b	669 ^b	677

**Wartości SPAD dla odmian pszenicy ozimej
po różnych przedplonach
Faza dojrzałości woskowej (BBCH 83-85)
(lata 2006-2009)**

Odmiana	Stanowisko w zmianowaniu			Średnio
	ziemniak ^{xx} (A)	owies ^{xx} (D1)	żyto (D2)	
Nutka	712 ^c	688 ^c	581 ^{ab}	660 ^d
Tonacja	658 ^{ab}	627 ^{ab}	570 ^a	618 ^b
Rywalka	628 ^a	592 ^{ab}	564 ^a	595 ^a
Turnia	634 ^a	613 ^{ab}	564 ^a	604 ^a
Symfonia	671 ^b	641 ^b	608 ^b	640 ^c
Średnio	661 ^a	632 ^b	577 ^c	623

Produkcyjność odmian (t z ha) pszenicy ozimej w różnych zmianowaniach

Wyszczególnienie	Zmianowanie - % zbóż				
	A – 50	B - 75	C - 75	D - 100	<i>Średnio</i>
II rok po oborniku					
Nutka	6,92	6,64	6,48	6,46	6,63
Tonacja	6,88	6,38	6,36	6,54	6,54
Rywalka	6,73	6,44	6,56	6,25	6,50
Turnia	6,93	6,99	6,88	6,76	6,89
Symfonia	7,07	6,59	6,67	6,58	6,73
<i>Średnio</i>	6,90	6,61	6,59	6,52	6,66
IV rok po oborniku					
Nutka	6,28	6,44	5,63	5,12	5,87
Tonacja	7,20	7,00	6,10	5,58	6,47
Rywalka	6,62	6,53	5,58	5,39	6,03
Turnia	7,01	6,54	5,78	5,63	6,24
Symfonia	6,64	6,69	5,47	4,98	5,95
<i>Średnio</i>	6,75	6,64	5,71	5,34	6,11

Wybrane chemiczne właściwości gleby w zmianowaniach z różnym udziałem zbóż (po 43. latach badań)

Zmiano- wanie - % zbóż	Próchnica (%)	pH (KCl)	mg/100 g gleby		
			P ₂ O ₅	K ₂ O	Mg
A – 50	1,29	6,1	23,2	11,4	7,8
B – 75	1,33	6,2	30,7	18,4	8,6
C – 75	1,33	6,1	28,4	16,4	8,6
D - 100	1,38	6,2	28,6	16,5	8,9
NIR	ni	ni	2,2	3,1	0,6

Wnioski

1. Udowodniono istotny wpływ stanowiska na wydajność pszenicy ozimej, a przeciętne spadki plonu ziarna po złych przedplonach wyniosły 23-24%. Stwierdzono też pewne różnice odmianowe w reakcji tego gatunku na niekorzystny przedplon.

2. Istotnie wyższe plony ziarna niektórych odmian pszenicy ozimej uprawianych po przedplonach kłosowych wynikają prawdopodobnie z mniejszej ich wrażliwości na występowanie chorób podstawy źdźbła.

Wnioski

3. Jakość ziarna odmian pszenicy ozimej wyrażona masą hektolitra oraz zawartością białka była istotnie gorsza w stanowisku po zbożach, natomiast ilość glutenu nie zależała w istotny sposób od następstwa roślin.

4. Przyżyciowa ocena stanu odżywienia roślin azotem wskazuje na deficyt tego składnika pokarmowego w złym stanowisku (uprawa pszenicy po życie), szczególnie tuż przed podaniem II dawki azotu, tj. w fazie pełni strzelania w źdźbło (BBCH 33-37) oraz w dojrzałości woskowej ziarna (BBCH 83-85).

Wnioski

5. W uproszczonych płodozmianach zbożowych można uzyskać stosunkowo duże plony ziarna, jednak w każdym przypadku mniejsze, niż w poprawnym wielostronnym płodozmianie. Pozyskane w takich warunkach ziarno jest często gorszej jakości.

6. Przeprowadzone badania wskazują jednoznacznie, że dobór odmian może być czynnikiem kompensującym uprawę pszenicy po pszenicy (mniejsze spadki wydajności, większa stabilność plonowania, a w związku z tym lepsza efektywność ekonomiczna uprawy w złych stanowiskach - po innych roślinach kłosowych.

Dziękuję za uwagę